

אורי אורלנד

משרד יועצים לניהול סיכונים בע"מ

דצמבר 2018 | גיליון מס' 20 | עלון לקוחות

קוראים יקרים,

בשוק הביטוח הישראלי, השמרני לעילא, החלו לאחרונה ניצני שינוי, הנובעים בעיקר מהשפעת האינטרנט עליו. כך הצטרפו, ובוודאי עוד תצטרפנה בעתיד הקרוב לשוק זה חברות ביטוח אינטרנטיות, דבר התורם לשכלולו.

סיסמת השווקים המודרניים היא: Make it simple. על מנת לשווק באמצעות האינטרנט, יש צורך להנגיש את הביטוח להמונים. תפיסות עולם ישנות, על פיהן נתפסה "רצינות" כ"כניסה לעצמותיו" של המבוטח – הולכות ונגוזות.

השוק החדש מעמיד קושי מיוחד בפני סוכני הביטוח. גם אם לא ניתן, למשל, להשוות בין סוכני ביטוח לסוכני נסיעות – שתחום המחייב שלהם הצטמצם בשנים האחרונות - עדיין יהיה על סוכני הביטוח "להמציא עצמם מחדש", ולא להסתמך על הבטחות ה"אנחנו אתכם" של חברות הביטוח. אפשר ואלה ירחיבו תחום פעילותם גם לתחום הייעוץ (למרות ניגוד אינטרסים מובנה).

מי שהשכיל להבין את השינויים שבשוק ולהגיב במהירות בהתאם הם הבנקים – המצמצמים סניפים וכוח אדם לטובת פעילות אינטרנטית.

השינוי בשוק מציב אתגרים חדשים גם בפנינו - יועצי הביטוח. בפועל, הדבר בא כיום לידי ביטוי בהסכמות עם חברות ביטוח על תנאי מינימום לכיסוי ביטוחי, על מנת ליעל הטיפול בלקוחות.

ומה יהיה? ימים יגידו.

עו"ד עידו בלרשטיין, מנכ"ל

במהדורה זו:

2	על אישיותה הנפרדת של חברה ועל חשיפתם של נושאי המשרה לחבות
3	מקום, ניהול סיכונים ופתרונות ביטוח
4	על תוקפה של פוליסת ביטוח אשר הפרמיה בגינה לא שולמה
5	על שאלת השימוש התחבורתי ברכב
7	על ה-V-Mail

על אישיותה הנפרדת של חברה ועל חשיפתם של נושאי המשרה לחבות

מאת עו"ד אורי אורלנד

קוגנטיות, כדי להגן על בעלי המניות ועל צדדים שלישיים מפני נושאי המשרה.

בפסיקה נקבע שהמבחן להטלת אחריות אישית על נושאי משרה מכוח עוולת הרשלנות הוא זה הרגיל שבדיני נזיקין - קיום יסודות העוולה, הוכחת קיומה של חובת זהירות של הנתבע כלפי הניזוק, הפרת אותה חובה, וקיומו של קשר סיבתי בין ההפרה לבין הנזק שנגרם.

עם זאת, בפועל, חשיפתו של נושא משרה לאחריות אינה נמצאת באותו מישור בו חשוף לה כל אדם, אלא נמוכה ממנה. חובת הזהירות של נושאי משרה בחברה אינה צומחת מעצם כהונתם כנושאי משרה, ויש להוכיח שבינם לצד השלישי שניזוק התקיימה מערכת יחסים החורגת מגדר פעילות רגילה של נושא משרה בחברה.

בפסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, ת"א 2332-6, קל בנין בע"מ נ' גמול חברה להשקעות בע"מ פרט בית המשפט את הכללים שגובשו בפסיקה לעניין הטלת אחריות אישית על נושא משרה:

◆ הכלל בנזיקין הוא כי היותו של אדם מנהל ובעל מניות בחברה, ואף היותו אורגן של החברה – אין בהם, כשלעצמם, כדי להטיל עליו אחריות אישית למעשה עוולה בנזיקין שביצעה החברה: יש צורך להוכיח כי אותו מנהל ביצע בעצמו את העוולה, עבור החברה, או השתתף בביצוע העוולה כמסייע, כשותף או כמשדל;

◆ החובה לנהל משא ומתן בתום לב לפי סעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי) חלה גם על אורגן של תאגיד המנהל משא ומתן בשמו, ומכוחה ניתן להטיל עליו חובת פיצוי אישית;

אחת הסיבות, אם לא העיקרית שבהן, לקיומה של חברה הוא מסך ההתאגדות החוצץ בינה לבין בעלי מניותיה ואמור להגן עליהם מפני חבות כלפי אחרים. הדבר מאפשר למשקיעים לגדר את השקעתם – באופן שהם לא יהיו חבים בסכום הגבוה מזה שהתחייבו לו, ולא ניתן יהיה בעת צרה לרדת לנכסיהם. אולם בנסיבות מסוימות ניתן המסך להרמה או להסטה.

הרמת מסך ההתאגדות, פעולה משפטית נגד בעלי מניות בחברה החושפת אותם לחבות אישית, היא סעד משפטי קיצוני העלול לקעקע את בסיס קיומה ולכן נעשה בו שימוש במשורה. המחוקק אף ראה לנכון (תיקון מס. 3 משנת 2005) לתקן את חוק החברות באופן שצומצם שיקול הדעת שהיה נתון לבית המשפט בהרמת מסך ההתאגדות.

במקורו – נועד מסך ההתאגדות לסוכך לא רק על בעלי המניות בחברה, אלא גם על עובדיה ועל נושאי המשרה בה. עם השנים נשחקה חסינותם של העובדים ושל נושאי המשרה, בין היתר, היות וכאן החשש לפגיעה בכלכלה נמוך מאשר אצל בעלי המניות. עם זאת, הן המחוקק והן מערכת המשפט נתנו בידם כלי מגן.

נושאי משרה בחברה מנהלים את כספם של אחרים. אמנם בעלי המניות הם שהעמידו את ההון להקמת החברה ולהפעלתה, אך אלה מתנתקים מהניהול השוטף, אלא אם בחרו לעשות אחרת, וזה מופקד בידי נושאי המשרה.

במבנה של חברה טמונה "בעיית הנציג", בה מול אינטרסים שלה עשויים להתקיים אינטרסים אישיים ואחרים של המנהלים אותה. דוגמא "קלאסית" היא בשאלה: אם יעמידו לרשות מנכ"ל חברה סכום כסף, האם יבחר לרכוש מכונה למפעל או מכונית לעצמו? לכן מצא המחוקק לנכון להתערב, בהוראות חוק

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

**על אישיותה הנפרדת של חברה ועל חשיפתם של נושאי המשרה לחבות
(המשך מעמוד קודם)**

הטלת חובות על נושאי משרה ללא מתן כלי מגן בידם עלולה להביא לניהול מתגונן שיעצור את נושאי המשרה מנטילת סיכונים מסחריים - שהם נשמת אפה של חברה. בכלים שנקבעו בחוק אין די, ועל מערכת המשפט היה לקבוע גם כללים משלה לשם הגנה על נושאי משרה. מעורבות מערכת המשפט ביצירת כללים נועדה לא רק לשם הגנה על נושאי המשרה, אלא גם כדי לאפשר לה עצמה לפעול בהעדר אמות מידה אובייקטיביות לקביעת אשם.

הפרת חוזה על ידי תאגיד, אין בה כדי להטיל על נושא משרה בו חיוב אישי, גם אם ההחלטה להפר את החוזה נתקבלה על ידי אותו נושא משרה. הטעם לאבחנה בין חיוב חוזי לחיוב נזיקי נעוץ בכך שהנושה החוזי הוא רצוני, ובחר במודע שלא לצרף לחוזה את האורגן, תוך שהוא מביא בחשבון את הסיכון הנובע מכך, בעוד שמי שנפגע מביצוע עוולה נזיקית אינו עומד בפני בחירה כזו.

מדורו של חיים לוי:

נזקים, ניהול סיכונים ופתרונות ביטוח

בפוליסות מודרניות המוצעות עתה בשוק הביטוח לביטוח רכוש ואבדן תוצאתי של בתי מלון ניתן לתת מענה לחשיפות הייחודיות לענף כדוגמת:

- ◆ אבדן רווחים עקב זיהום בחצרי המלון.
- ◆ רצח או התאבדות של אורח שבעקבותיהם נמנעים אנשים מלהזמין מקום במלון.
- ◆ זיהוי סימני מחלה מדבקת באורח הנמצא בשטח המלון שבעקבותיה נסגר בית המלון או שבעקבותיה אנשים נמנעים מלהזמין מקום במלון.
- ◆ ביטול הזמנות עקב זיהום באוכל או בשתייה שסופקו בשטח בית המלון.
- ◆ ביטול הזמנות עקב התפרצות מחלות זיהומיות בקרבת המלון.

חשיפות ייחודיות במלונות לנזקי אבדן תוצאתי
במהלך בדיקות שגרתיות בבית המלון במרכז הארץ התגלה זיהום ליגיונלה במים. לאור ממצאי הבדיקה הוחלט לפנות עשרות אורחים מחדרם. המלון נסגר לתקופה של כשבועיים עד לקבלת אישור משרד הבריאות כי הוסר הזיהום ממערכות המים.

לרוב הכיסוי הבסיסי בפוליסה לביטוח אבדן תוצאתי הוא להפסד רווח גולמי ביטוחי שנגרם כתוצאה מהסיכונים המבוטחים תחת הפוליסה לביטוח "אש מורחב" (למעט סיכוני פריצה וקצר חשמלי), אולם כמעט בכל תחום פעילות קיימות חשיפות ייחודיות לענף שלא תמיד מקבלות מענה במסגרת הפוליסות.

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

על תוקפה של פוליסת ביטוח אשר הפרמיה בגינה לא שולמה

מאת עו"ד קרן-שירה אונגר

מכתב ובו ציינה את ארבעת התשלומים שטרם נפרעו. בהמשך שלחה המבטחת מכתבים נוספים לתובע בהם ציינה כי חוב הפרמיה לא שולם ועל כן הכריזה שהפוליסה בטלה מתחילתה, דהיינו מיום 1.3.2014 "בהתאם להוראות חוק חוזה ביטוח ולתנאי הפוליסה".

חוק חוזה הביטוח מחייב את המבטח לשלם מבטח תגמולי ביטוח תמורת דמי ביטוח. סעיף 15 לחוק קובע כי מקום בו לא שולמו דמי הביטוח או חלק מהם במועד ולא שולמו גם תוך 15 יום לאחר שהמבטח דרש מהמבטוח בכתב לשלם, רשאי המבטח להודיע למבטוח בכתב כי החוזה יתבטל כעבור 21 ימים נוספים אם לא ישולם החוב. בפוליסה לא נכתב כי תוקפה של הפוליסה מותנה בתשלום פרמיה, ויתרה מכך- אף נקבע מועד לתחילת תוקף הקודם למועד שנקבע לתשלום הפרמיה הראשונה. משעה שבית המשפט התרשם כי התובע אכן ערך את הפוליסה, וקיבל את הפוליסה, וכי הפוליסה לא התנתה את תוקפה בתשלום פרמיה- זה קבע כי אכן נכרת חוזה ביטוח בין הנתבעת לתובע והוא נכנס לתוקפו ביום 1.3.2014. לעניין זה קבע בית המשפט כי העובדה שהתובע היה בירתת חובה בחשבון הבנק שלו בעת כריתת חוזה הביטוח ועקב כך בוטל אמצעי התשלום שמסר לסוכן, אינה פוגעת בתום ליבו של התובע באופן שיש בו כדי לבטל את תוקפו של חוזה הביטוח מעיקרו.

בית המשפט קבע כי משעה שנכרת חוזה ביטוח, היה על התובעת לפעול בהתאם להוראת סעיף 15 לחוק חוזה ביטוח המאפשר ביטול פוליסה עקב אי תשלום פרמיה אשר יכול להיכנס לתוקף בתוך פרק זמן נקוב ממועד שליחת מכתב ההתראה המודיע על קיומו של חוב פרמיה.

(המשך בעמוד 6)

האם אי תשלום פרמיה מהווה עילה לביטול הפוליסה מעיקרה? השכל הישר אומר לנו "כן", אך אפשר ולשון החוק תביא דווקא למסקנה אחרת.

חוק חוזה הביטוח תשמ"א 1981 הוא חוק צרכני, המעדיף בעניינים שונים את המבוטח על פני המבטח. אחת מאותן העדפות היא כאשר החוק מפריד בין הכיסוי הביטוחי לתשלום הפרמיה בגינו, גם אם הדבר עלול להביא לעיתים לתוצאה אבסורדית. כך למשל נוח מצבה של מבטחת המבקשת לבטל פוליסה ללא כל סיבה (נושא "טעון" שאינו ברור עד 10/01) ממבטחת המבקשת לבטל פוליסה עקב אי תשלום פרמיה. אלא שמאז נכנס החוק לתוקפו, נגסה הפסיקה בחלק מהיתרונות שהוקנו על פיו למבוטחים. לכן, כאשר בית המשפט פועל לא על פי מה שעשוי להראות לו נכון לעשות באותן נסיבות אלא על פי לשון החוק – אנו לעיתים מוצאים את עצמנו מופתעים.

כזה הוא המקרה שלפנינו. השאלה עמדה לפתחו של בית משפט השלום בתל אביב במסגרת תא (ת"א) 25347-02-16 מ' ש' נ' איילון חברה לביטוח בע"מ. לתובע הוצע טלפונית על ידי סוכן ביטוח לרכוש פוליסה לביטוח "תאונות אישיות". טופס ההצעה נתקבל אצל חברת הביטוח ולפיו מועד תחילת תקופת הביטוח נקבע ליום 1.3.2014. מועד התשלום הראשון בגין הפוליסה נקבע ליום 28.3.2014. ביום 6.3.2014, נחבל התובע. הפרמיה הראשונה כמו גם אלו שבעקבותיה לא שולמו ע"י התובע. הנתבעת שילמה לתובע סך של 6,714 ש"ח על חשבון תגמולי ביטוח המגיעים לו בגין התאונה, ומספר שבועות לאחר מכן שלחה לו

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

על שאלת השימוש התחבורתי ברכב

מאת עו"ד דוד סול

בכלי הרכב שלו". קרי, על הרכב הפוגע ועל המאזדה (המבוטחים בביטוח חובה).

דרך נוספת לראות את המקרה עפ"י החוק היא לקבוע כי אין לראות בנפגעת כנוהגת רכב, אלא כהולכת רגל ולהטיל את מלוא החבות על הרכב הפוגע.

המקרה הגיע עד לפתחו של בית המשפט העליון (רע"א 5470/18 שלמה חברה לביטוח בע"מ נ' פלונית ואח' [פורסם בבנו]) עליו היה להכריע בשאלה האם מדובר במקרה שבו התרחשה תאונה דרכים בו מעורבים מספר נוהגים אם לאו.

כדי להשיב על שאלה זו יש לבחון את ההגדרה הבסיסית בחוק "תאונת דרכים" עפ"י סעיף 1 לחוק "תאונת דרכים" - מאורע שבו נגרם לאדם נזק גוף עקב שימוש ברכב מנועי למטרות תחבורה; יש לבחון שני תנאים מצטברים שספק אם מתקיימים במקרה שלפנינו, 'שימוש ברכב' וכן, 'למטרת תחבורה'.

"שימוש ברכב מנועי" החוק הקובע בין השאר כי "...נסיעה ברכב, כניסה לתוכו או ירידה ממנו..." תיחשב לשימוש ברכב מנועי. אולם, במקרה שלפנינו, בית המשפט קבע כי קשה לומר שהוצאת סולם עונה להגדרה. בית המשפט הוסיף וציין כי גם אם ניתן להניח שהוצאת הסולם עונה על התנאי של שימוש ברכב מנועי, הרי שקשה לענות בחיוב על התנאי השני לפיו השימוש נעשה "למטרות תחבורה". מדובר במבחן משולב, המשלב בין מבחן הסיכון הטבעי של הרכב למבחן השכל הישר. המבחן המשולב מתקיים כאשר הקשר בין השימוש בכלי הרכב לסיכון שהתממש תרם תרומה ממשית לנזקי הגוף. במילים אחרות, מבחן השכל הישר לא התקיים שכן בהוצאת סולם מרכב חונה אין סיכון לתאונת דרכים. הרכב במקרה דנן, שימש כ'מקום אחסון' ותו לא.

חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים תשל"ה-1975 (להלן: "הפלת"ד") בא להקל על נפגעים בתאונות דרכים בתביעתם. עד כניסת החוק לתוקפו בשנת 1976 התקיים מצב אבסורדי בו הנפגעים קשה סבסדו את הנפגעים קל. הנפגעים קשה נותרו לעיתים ללא מקור מחיה, והיה עליהם להתפשר על מנת לזכות בפיצוי הכספי לו הם זכאים, בעוד עתותיהם של הנפגעים קל היו בידם והליך משפטי ממושך שתחילתו בהוכחת אשם לא הרתיע אותם.

עם זאת, יצר החוק המקורי עיוותים רבים (האם דאון על הקרקע חייב בביטוח? האם שער חשמלי חייב בביטוח? האם דליקה ברכב חונה בעת בילוי משפחתי היא תאונת דרכים? האם פגיעה מרימון שהוטמן ברכב היא תאונת דרכים ועוד) ותוקנו בחלקם מאוחר יותר, עת נקבע שתנאי להפעלת החוק על רכב ספציפי הוא שבעת התאונה נעשה בו שימוש תחבורתי. אך גם תיקון זה נתון לפרשנות – כמו במקרה שלפנינו.

עובדת תחזוקה וניקיון בבית ספר נהגה לאחסן ברכב המאזדה שברשותה פריטים הקשורים לעבודתה. במהלך יום עבודה זו יצאה כמנהגה לכיוון רכבה על מנת להביא סולם שיסייע לה בעבודתה. למרבה הצער, בעת שרכנה לתוך רכבה כדי ליטול את הסולם, רכב אחר (להלן: "הרכב הפוגע") פגע ברכבה ונגרמו לה נזקי גוף.

עפ"י הפלת"ד ניתן לראות את האישה כנוהגת וכמעורבת בתאונת דרכים בה מעורבים מספר כלי רכב (סעיף 3 לחוק), הקובע כי "בתאונת דרכים שבה היו מעורבים מספר כלי רכב, תחול על כל נוהג האחריות לנזקי הגוף של מי שנסע

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

על שאלת השימוש התחבורתי ברכב (המשך מעמוד קודם)

אשר התממש" כלומר, לפי מבחן השכל הישר קיים סיכון תעבורתי.

חוק הפלת"ד, שאמור היה להוות בשורה ו"לעשות סדר" בתחום נפגעי תאונת הדרכים לא תמיד משיג את מטרתו. אי הבהירות מביא לפסיקות סותרות במקרים דומים – דבר עמו אין להשלים.

הגיעה העת לנסח מחדש את החוק באופן שהזכויות המוקנות לנפגעים תהיינה ברורות יותר.

מקרה מאוד דומה שהגיע לפני כעשור לפתחו של בית המשפט בתל אביב והוכרע באופן שונה (35994-07) גולברודסקי נ' שיכון עובדים חרות הדסה ומערכות בע"מ [פורסם בנבו]), שם דובר באדם שנפגע עת רכן לרכבו על מנת להוציא מצרכים. בעודו רוכן נפגע מרכב חולף. שם נקבע כי מדובר בתאונת דרכים ויש לראות באדם שנפגע כנוהג רכב ולא כהולך רגל. ההבדל העיקרי בין המקרים נעוץ בעובדה כי במקרה זה רכבו של הנפגע הועמד במקום האסור לחניה, וכך, קבע בית המשפט, הרכב "יצר סיכון תעבורתי של ממש

על תוקפה של פוליסת ביטוח אשר הפרמיה בגינה לא שולמה (המשך מעמוד 4)

החוב, אינה פוגעת בתום ליבו ויתכן שסבר, לאור הודעת הנתבעת, שהפוליסה אכן כבר בוטלה. לסיכום, בית משפט קבע כי תשלום פרמיה אינו מהווה תנאי לכניסתה לתוקף של פוליסה אלא אם הוסכם במפורש אחרת בין הצדדים. במקרה אי תשלום פרמיה על המבטחת לפעול לביטול הפוליסה בהתאם להוראות סעיף 15 לחוק חוזה ביטוח, לפיו מועד ביטול הפוליסה אינו מתחילתה אלא בתוך מועד נקוב מיום שליחת מכתבי התראה לביטול.

מכאן, ש"מכתבי ההתראה" ששלחה התובעת בהם הודיעה כי לא נכרת חוזה ביטוח וכי הפוליסה מבוטלת מתחילתה עקב אי תשלום הפרמיה אינם תואמים את המצב המשפטי לפיו נדרשת התראה מראש על כוונת המבטח לבטל את הפוליסה היה והפרמיה לא תשולם. משלא פעלה הנתבעת כדין, כל פעולותיה בקשר לביטול הפוליסה מאוינות. עוד קבע בית המשפט כי העובדה שהתובע קיבל את המכתבים וידע על חוב הפרמיה וחרף זאת לא טרח לשלם את

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

מדורו של אורי אורלנד:

על ה- V-Mail

אחד, שאינו תופס מקום רב. אבל, למשלוח הדואר במיקרופילם נדרשו שלושה דברים: ציוד לצילום ופיענוח מיקרופילמים, דף כתיבה **אחיד** שיקל על צילומו ודיו שחורה אשר תאפשר צילום ברור של המסמך לשם הפקתו מחדש. לציבור הרחב ולחיילים שווקו מעטפות ייעודיות.

השירות הושק באמצע חודש יוני 1942 ופעל במשך 41 חודש. למכתבי ה- V-Mail לא ניתן היה לצרף דבר. קושי טכני לציוד גרמו טביעות שפתון על המכתבים...

מלחמת העולם הראשונה הייתה הראשונה בהיסטוריה בה רוב החיילים ידעו קרוא וכתוב. במלחמה זו פותחו כלי כתיבה ייעודיים לכתיבה בחפירות, שנשאו את השם הלא מפתיע Trench Pens. במלחמת העולם

השנייה, שלא הייתה מלחמת חפירות, לא היה עוד צורך בכלי כתיבה ייעודיים.

התעופה אל מעבר לאוקיאנוסים התפתחה (במטוסים ימיים – עקב העדר תשתיות) החל מאמצע שנות ה-30 של המאה שעברה. המטוסים עדיין לא היו מסוגלים לשאת כמויות גדולות של מטען אל מעבר לים. חברת Kodak האמריקאית פתחה שיטה להעברת דואר במיקרופילמים, שהודפסו מחדש בארצות היעד.

ארה"ב נכנסה כצד לוחם במלחמת העולם השנייה רק לאחר המתקפה היפנית על נמל פרל הארבור שבהוואי ביום 7/12/41. כמות דברי הדואר אל החיילים האמריקאים ומהם הייתה עצומה. את הדואר ניתן היה להעביר בדרך הים, משלוח שארך זמן ולא היה בטוח, בעיקר עקב פעילותן של צוללות גרמניות בימים, או באוויר. אלא שמשלוח באוויר תפס נפח מטען חשוב - על חשבון ציוד צבאי.

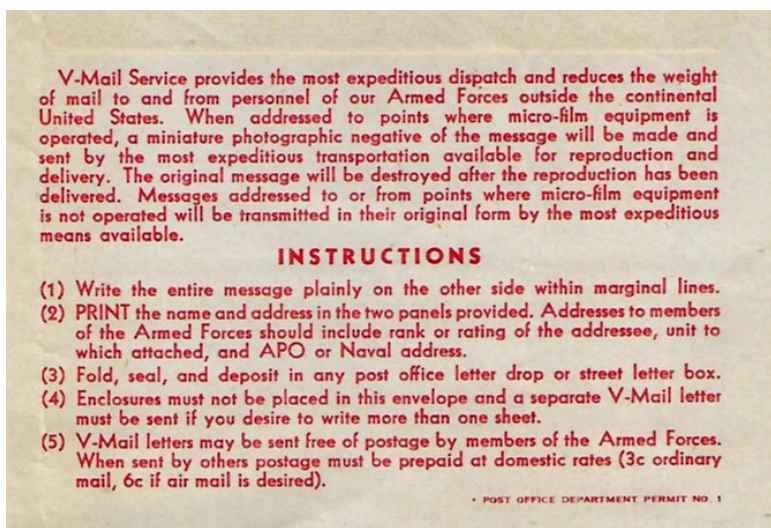
הפתרון היה מתן אפשרות (ואפשרות בלבד) לבני המשפחות ולחיילים לעשות שימוש במיקרופילם. משלוח הדואר במיקרופילם אפשר החלפת עשרות שקי דואר בסליל צילום

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il

על ה- V-Mail (המשך מעמוד קודם)

- על נייר המכתבים, ששימש גם כמעטפה, הודפסו הוראות שימוש, שתרגומן החופשי: "שירות V-Mail מבטיח את המסירה המהירה ביותר ומפחית את משקל דברי הדואר אל אנשי הצבא ומהם מחוץ לארצות הברית היבשתית. כאשר נשלח דבר הדואר ליעדים בהם ציוד מיקרופילם, מופק תשליל זעיר של ההודעה, וזה מועבר במהירות האפשרית להפקה מחדש ולמסירה. המסמך המקורי יושמד רק לאחר שהמכתב המודפס מחדש יגיע לתעודתו. אותם מכתבים הממוענים למקומות בהם לא מופעל ציוד מיקרופילם ומהם, ישלחו כמקור באופן בו ניתן יהיה למסור אותם במהירות הרבה ביותר."
- הוראות
1. כתוב את כל הודעתך על גבי הצד השני, במסגרת קווי השוליים.
  2. ציין באותיות דפוס את השם והכתובת, בשני המקומות המיועדים לכך. על מכתבים הממוענים לאנשי צבא יש לציין את דרגת הנמען, היחידה עליה הוא נמנה, ומספר הדואר הצבאי או הכתובת בצי.
  3. קפל, סגור ושלשל המעטפה למקום המיועד לכך בסניף הדואר, או לתיבת דואר שברחוב.
  4. אין לצרף דבר למעטפה זו. אם ברצונך לשלוח יותר מדרך אחד, יש לעשות כן בהודעת V-Mail נפרדת.
  5. אנשי הצבא רשאים לשלוח מכתבי V-Mail ללא עלות. על האחרים לשאת בתעריף למשלוח מקומי (3 סנט למכתב רגיל ו-6 סנט לדואר אויר – אם כך מבקש השולח).

בקרו באתר האינטרנט שלנו

www.orland.co.il